

KAIS. KÖN. HOF

BIBLIOTHEK

54807-A

Alt-

54807-A.

Mátyás Deák,

VAGY

A' LOVÁSZI DEPUTÁTZIÓ.

ÉNEKES VIG JÁTEK.

H Á R O M F E L V O N Á S B A N.

SZERZETTE

L Á N G Á D Á M.

KASSÁN,
ES. VAJDA PÁL KÖNYVÁROS' KÖLTSÉGÉVEL
NYOMTATTA WERFER KÁROLY, 1824.

Mátyás Deák,

VAGY

A' LOVÁSZI DEPUTÁTZIÓ.

ÉNEKES VÍG JÁTÉK,

Három Felvonásban.

S Z E M É L Y E K.

Mátyás, Magyar Király.

Beatrix, a' Felesége.

Claudia, Udvari Dáma.

Gárda, Tiszt.

Rinócsi, Budai Vendégfogadós.

Höpeczi Mátyás, Lovászi Oskola-mester és Notárius.

Margit, ennek Felesége.

Erssi, a' Leányok.

Fejér Miska, a' Szeretője Eskütt.

Hovás János, Bíró.

Bodnár András,   }
Bakó János,   } Esküttök.

Sebes Istók, Kis-Bíró.

Udvariak, Falusi Deputátusok.

ELSŐ FELVONÁS.

PARASZT SZOBA.

ELSŐ JELENÉS.

Erzsi. Margit.

Erzsi (fon).

Ha Szeretöm úgy szeretne
Valamiképp hogy én őt,
Őkeme máshoz nem menne
Velem töltene időt.
Szeret ő másfelé járni
Velem keveset gondol,
Utánna kell mindég várni,
Ki tudja hol kóborol?
Ha szinte engem nem becsült,
En azt még se tehetem;
Mivel tsupa szerelembül
Itt meg várni ígertem.

(Ének után kívül dörög és villámlik).

Hah! millyen búsan dörög az ég, rettentő fergeteg indult meg Istenem! és mi tsak magunk vagyunk itthon az Anyámmal, az Apám elment megint a' kortszába — Jaj jaj! be félek —

Margit (be).

Erzsi Fiam jaj hadd el most a' fonást és vedd elő a könyvet, olvass inkább, mert rettentő nehéz idővel látogat az Ég, úgy félek hogy no —

Erzsi.

Bizony magam-is édes Anyám és Apám uram is éppen most nincs itthon — (kívül kopogás). Haj haj valaki kopog az ablakon. —

Margit.

Ki az, ki kopogat?

MÁSODIK JELENÉS.

Mátyás (kívül).

Mátyás.

Egy Utazó Deák — Hér eresszéték-be őt különben el vész itt a' vizözönben —

Erzsi.

Deák, Deák, oh anyám eresszük-be szegényt — Szánnyuk-meg őtet.

Margit.

Deák, Deák, tsak valami Selma ne legyen...

tudod hogy most háborús idő van, és az Apád
melly keményen megtiltá, hogy senkit-is be
ne eresztünk, mert sok Spion jár —

Mátyás.

Oh szánnyatok-meg az Istenért! különben
itt kell elvesznem — en szegény de becsüle-
tes Deák vagyok, mu'sikám is vagyok, a' mel-
lyel mulattatni kívánlak — ha akarjátok —

Erzsi.

Mu'sikája is van! oh édes Anyám szánd meg
már no — az Utast befogadni, a' szegényen
segíteni Emborúség javallja — és az Isten-is
akarja.

Margit.

No no hiszen tudod nem vagyok olyan kö-
szívű — mindjárt mindjárt, megyek és be-
eresztem a' Dominust. (el).

HARMADIK JELENÉS.

Erzsi. Később Margit. Mátyás.

Erzsi.

Deák, Deák tehát? már azt ezorotem, a'
Deákok tudósok szoktak lenni, majd histori-
zál ez nekem a' nagy világ, dolgairól — Má-
tyás Királyról és a' háborúról a' mely most
foly a' Csehekkel — mu'sikálni-is tud, bizo-

nyossan énekelni - is, oh be jól eltölti velünk az időt a' míg a' nehéz idő eltávozik, és az Apám haza vetődik — ah már itt is jön az Anyámmal — enye be furtsa legény ökelme —

Margit. Mátyás (be).

Margit.

Látja é Domine az én Uram Oskolamester és Notárius tudós és első Ember a' Helységben, de felettébb csudálatos, keményen megtiltá hogy senkit-is be ne fogadjunk, mert háborús idő van a' Csehekkel, és holmi haszontalam díbdab Emberek járnak azéjjel mint Spionok, és a' Biróság-is eljáratta a' Falut, hogy vigyázzunk, és Idegent be ne eresszünk, mert mi hiven tiszteljük és szeretjük a' mi Királyunkat.

Mátyás.

Oh én isszeretem a' Királyt, és nem hiszem hogy nállamnál valaki jobban szeresse, és tisztelje — ne tartson semmitől - is Azszonyom én becsületes Ember vagyok, fejemmel állok azért tekintsen meg —

Margit (nézi gyertyával).

No no, az ábrázattya becsületeset mutat, és valami olyan nemest és Urat.

Erzsi.

Ugy ám édes Anyám, csinos Emberke ö-keme, nekem ugyan tetszik —

Mátyás.

Jó estvét szép Leányka.

Erzsi.

Halgass, üllý a' Rokkához, a' nehéz idő is
lassan lassan csendesedik —

Erzsi.

Ej hiszen eleget fonhatok még, oh be által
ésott szegény, hogy reszket, mint a' mataka kö-
lyök —

Margit.

Tegye le a' holmiját a' Dominus — már én
teak Uram ő kigyelme szokása szerint szól-
tom, nobis Erzsi eredj a konyhára és rakj egy
kis tüzet, hogy a' Dominus köpenyegé meg-
száradhasson. —

Erzsi.

Adja ide a' Felleghajtóját, majd meg-
száritgatom. Osztan historizáljon valamit né-
künk. (c).

Mátyás.

Igenigen: szép Leányka, hadd melegedjem-
meg előbb, mert által fáztam és elfarattam.

Margit.

Láttya é a' Dominus, azért mondom: hogy
vigyázva bánnak az Idegenekkel, mert meg-
van tiltva, és osztán az én Uram esudálatos
Ember, főképp ha egy kisség pikós, most is
oda van a' kortsmán — ha kigyelmedet itt ta-

lálja, porul járnánk, azért tehát szükség lesz
figyelmednek a' kamarába, bujni, ott ágyot
vetek és nyughatik —

Mátyás.

Mind jól van, én nem kívánok sokáig alkal-
matlankodni, csak hamar tovább megyek mi-
helyt ki pihenhetem magamat —

Margit.

És hová szándékozik a' Dominus?

Mátyás.

Budára —

Margit.

Ugyan Budára? nyilván a' nagy Oskolákba?

Mátyás.

Oh már én azokat el végeztem, hanem egye-
nessen a' Királyi Cancelláriára.]

Margit.

Boldog Isten! be szeretném magam is egy-
szer azt a' Királyi lakást meglátni, vajmi fel-
ségesnek mondják lenni. —

NEGYEDIK JELENÉS.

E r z s i. E l ő b b:

Erzsi.

No már egy kis jó tüzet raktam, adja ide
a' musikálóját hadd vigyein be a' kamarába —

(beviszi).

Mátyás.

Köszönet jó Léányka —

Margit.

De a' Dominus tudom éhen is lesz, Erzsi
hossz egy kis tejet és kenyeret, tudom az
Útas Embernek jól esik —

Mátyás.

Köszönöm jó Aszszonyom, csak hadd marad-
jon, nékem csak nyugalomra van szüksé-
gem —

Erzsi.

[(tejet kenyeret hossz)]

Tessék édes Uratskám, azután pedig beszél-
lyen nekünk valamit a' Hurutokról a' Háború-
ról, Buda Váráról, Mátyás Királyról, és több
afféléről —

Mátyás.

Hát semmit az afféle szerelmes históriákról?

Erzsi.

Ej ne hát, olyanról is. —

Margit.

Eh hadd el Erzsi, hadd egyék előbb a' Do-
minus, pihennye-ki magát a' kamarába, a' meg az
Apád haza jönn, mert osztán lenne lárma.

Mátyás.

Hát olyan rossz Ember az az Apa?

Margit.

Nem volna éppen olyan rossz, csak minden

Embernék van valami gyengéje, kivált neki
ka a' korcsmából haza jön.

Erzsi.

Nem alszik egész virattig, ma ugyan tovább
marad szokása ellen, már pedig a' kakas-is eg-
gyet kukurikolt. —

Margit.

Nyilván a' nehéz idő miatt marad még to-
vább, de nem sokára itthon leszsz már ökeme
— Csak tessék hamar valamit falatozni a' Do-
minusnak, vagy le-akar inkább nyugodni?

Mátyás.

Igen igen kérem édes jó Notáriusné Asszo-
nyom — jókor virattakor ereszszenek-el hogy
tovább mehessenek.

Margit.

Meg-leszsz meg-leszsz, Dominc, addig-is
meg-vetem az ágyat. (el).

ÖTÖDIK JELENÉS.

M á t ý á s. E r z s i.

Mátyás.

Jó leszsz jó leszsz. — Nos kedves szép Le-
ányka, kinek hívnak?

Erzsi.

Erzsinek —

M á t y á s.

Igen igen hallottam, szép Erzsike — nem volna — é kedved velem jönni Budára — ott szerencsédet tehetnéd, Te furcsa szép Leányka vagy — és kár tencked itt falun lakni —

E r z s i.

Mennyen, ne csúfolódjék velem, majd bizony olyan nagy Városba a' hol a' Király lakik, rá is néznének ilyen szegény falusi Leányra —

M á t y á s.

Eppen az ilyen Természet Leánya mint te vagy talál ott kedveséget.

E r z s i.

Hogy is ne no, az igaz, szeretném egyszer látni Buda Várát a' Királyt és a' Királynét, azt mondják hogy ott minden aranyból és ezüstből van — kivált a' Királyról azt hirtelik hogy igen kegyes Fejedelem — látta é már figyelméd ötöt?

M á t y á s (mosolygva).

Bizony láttam ám, még ugyan sokszor, és igen közel — úgy esmerem őt mint magamat.

E r z s i.

Enye bizony, tsak szeretném őtet látni —

M á t y á s.

Az könnyen megeshetik — kivált ha velem Budára jönnél —

Erzsi.

Jaj az nem lehet — az Apám és Anyám hire nélkül.

Mátyás.

No hiszen nem is úgy értem, hanem ha ők is megengedik, és fel hoznak Budára, úgy bizonyossá teszek: hogy ott jó szolgálatot nyersz, és még Úri aszszony lehet belölled.

Erzsi (örvendve).

Ugyan, Úri aszszony lehetne belöllem? (fére) Nem tudom mit gondoljak? a' minap-is járt nállunk egy Deák, de az koránt se volt olyan kellemezettető, mint ez —

Mátyás.

No szép Erzsi, ha azt ígéréd nekem, hogy eljössz fel, Budára, úgy becsületemre fogadom hogy Úri aszszony leszel belölled.

Erzsi.

Him — no — hadd legyen, hiszen megígérhetem, úgyistudom: hogy semmi se lesz belölle.

Mátyás.

Kezét rá Erzsi.

Erzsi.

No itt van hát — (kezét ád).

Mátyás.

Hellyes szép Erzsi — (meg csirogatja).

Erzsi.

Enye csintalan mennyen ugyan hamis Ember — csak ki tétzik hogy nagy Városba lakik.

KETTŐS ÉNEK.

M á t y á s.

Szép Leányka drága Lélek
Kár tenéked falun lakni

E r z s i.

Kedves Úr mióta élek
Meg szoktam tsak itt lakni,

M á t y á s.

A' Királyi lakóhelyben
Lennél te kedvességben

E r z s i.

Nem töröm fejem illyekben
Nem vagyok nemességben,

M á t y á s.

Szép ártatlan viselet
Sokat már nemessé tett,
Csak jer velem Budára
Majd az Udvarhoz viszlek,

E r z s i.

Ama magos Király Várba
Felhágni nem mérészlek,

E g y ü t t.

Hidjél bátran szavaimnak
Hihetnék bár szavainak
Gyakran keresi az Embert
A' szerentse, 's nem hiszi

Nemely pedig nagyot is nyert
De még csak fel sem veszi.

HATODIK JELENÉS.

M a r g i t. E l ő b b.

M a r g i t.

No édes Uracskám, az Agya meg van vetve,
olyan puha hogy még a' Király-is bele fekket-
ne — mennyen és nyugodja ki magát — és
esendessen taresa magát, hogy a' gazdám meg-
ne tudja — virattkor osztán elmehet —

M á t y á s.

Igen igen áldott jó aszszony —

(Hakas kívül kukurikol).

E r z s i.

Halgass Anyám a' Hakas ismét kukurikolt —

M a r g i t.

No most mindjárt itthon leszz Apád, men-
nyen a' Dominus és fekdjék le.

O s k o l a m e s t. (kívül lármás).

Anyók hej hallod-é nyiss ajtót —

M a r g i t.

Meg-mondám hogy itt leszz mindjárt — tsak
frissen a' Kamarába —

M á t y á s.

Jó éjszakát tehát —

(el a' Kamarába).

Oskolamest. (még kősz).

Héj Anyók —

Margit.

Mindjárt mindjárt.

(el.)

Oskolamest.

Készen legyen a' Vacsora hallod ma duplex
— duplex —

Margit

(vissza tért az ajtó nyitástól).

Duplex duplex! jól van Apjok — Miskát
hozza magával.

(Elő hoz holmit az asztalra, Ersei asztalt terít ezután le
ül fönn).

HETEDIK JELENÉS.

Előbb: Oskolamest. Miska.

Oskolamest.

Laus Deo et superis, hogy abba a' csúszós
útba lábunkat ki nem törtük — ugyan köszö-
nöm Miska hogy haza kísértél — huss — enye
be hives lett a' záporesső után — no bort
elő, hadd melegedjünk meg. Miska kurutz tibi
Domine ne légy olyan tutyi mutyi — ülly le
— Anyók vedd-le a' felleghajtómat jobban ál-
tal azott mint mi belsőképpen ugyé Miska?

Miska.

Ugy van — Jó estvét vagy jó reggelt Erzsi —
— a' mint akarođ —

Erzsi (vagdalva).

A' mint akarođ, néked a' mint látom elég
fain akaratod volt a' korcsmában?

Miska.

Az Atyád kedvéért történt — Notárius
Uram már kigyelmed itthon van, én megyek,
jó éjszakát kívánok — Erzsitől úgy is savanyú
ábrázatot látok.

Oskolamest.

(leül az asztalhoz).

Majd csinálók én néki savanyú ábrázatot
— no tsak maradj, és üllý le íde mellém, te
haza-kisértél engem, egyél igyál. (Le házza
maga mellé) Ehol láss hozzá Diabolica quoni-
am, Héj Anyók, hát egyéb semmi sints?
nem meg mondám hogy duplex —

Margit.

Hiszen már késő idő van és azt tartom hogy
elég leszsz —

Miska.

Elég elég untig, hiszen a' korcsmába-is
ittunk.

Oskolamest.

Ej mit — De nem pofáztunk semmit — no

tsak láss hozzá Miska — Erzsi te kinald —
ládd hogy te miattad nem akar enni —

Miska.

- Isten őrizz — eszem biz én.

Erzsi.

No bizony ne is durtázkodjék — mert
még ilyen jó ábrázatot se mutatok neki —
(fére Miskának). Tölcsd az időt az Apámmal jó
sokáig, hogy fenn lehessünk —

Miska.

Jó leszsz.

Oskolamest.

Topp Miska egészségedért! (iszik)

Miska.

Köszönöm Nótárius Uram —

Oskolamest.

Héj Anyók, lakatold - be az ajtókat, Miskát
már ma el nem eresztsem, itt kell néki hálni —

Margit.

Oh jai mit csináljunk a' Deákkal?

Oskolamest.

Anyók mondom zárd - be jól az ajtókat, azt
hallani: hogy Cseh katonák szállingólnának a'
Gránitzon be felé — ilyenkor vigyázni kell
a' Házi gazdának —

Margit (fére).

Jai mint reszketek Erzsi a' Deák véget —

bár csak Miskát tolhatnók - el haza — (Miskának)
Miska jobb leszsz haza mészs —

Miska.

Édes Notárius Uram, a' Fejércseléd le-sze-
retne nyugodni, én bizony haza megyek.

Oskolamest.

Ej ne hajts reájok, ők fonnyanak, mi pe-
dig mulassunk — Aszszony, kurutz tibi Domi-
ne, mondom csitt mikor a' Caput Domus it-
hon van — a' Kaput és az ajtót lakatold - le
Anyók — és hord - be ide a' költsokat — Miska,
pedig itt marad — punctum,

Margit.

Megyek megyek —

(el.)

NYÓLCZADIK JELENÉS.

Oskolamest. Miska. Erzsi.

Oskolamest.

Nossza Miska igyál és danoljuk - el a' mi
nótánkat Erzsi majd a' Discántust fújja —

HÁRMAS ÉNEK.

Oh be áldott kies estve
A' mái hev nap után,
Enyhül tőle Ember teste
Jobban alszik azután —
Balzsam ömlik a' szivünkre

Boldogságunk mint tsak a',
Nem jön álom a' szemünkre
E' csendes éjszakán.

(As Ének után a' Király belől köhenti, és a' Lantja meg-
sördül, mintha leesett volna).

Oskolamest.

Quid ad mille garamantas, haj haj mi
sördüle-meg a' kamarába?

Erzsi (fére.)

Enye isten atta Deákja, mit csinál no —
hogy ijeszti az Embert? no ha az Apám
meg-tudja, leszsz itt lárma —

Oskolamest.

Fürtsa hangot hallék, Leány te? van itt
valaki a' kamarába? he?

Erzsi.

Igen, nem, no — talán a' matska döjtött
fel valami fazekat —

Oskolamest.

Ej nem fazék, sem matska hangja nem volt
az — Leány Leány! ha te valami bújóskát
játszol, úgy Isten irgalmazzon és kegyelmezzen
néked és az Anyádnak —

Erzsi.

Isten őriz édes Apám —

Oskolamest.

No tsak Miska fogd azt a' gyertyát, vilá-
gits ide a' kamarába —

Erzsi (tartóztatja.)

Ej édes Apám, -haddja-el no, egy szegény
Utazót fogadtunk be — tsak ne haragudjék.

Oskolamest.

Hadd lássuk —

(be mennek.)

KILENCZEDIK JELENÉS.

Erzsi. Margit (vissza tért.) Előbb. Mátyás.

Margit.

No be van már minden zárva —

Erzsi.

Jaj Anyám, baj van — ihol be mentek
a' kamarába —

Oskolamest.

(ki jön a' Király lantjával és köpönyegével).

Kurutz tibi Domine, quale Spectaculum
miféle idegen Köpönyeg és muzsika szerszám ez
itt? ki vele feleljetek —

Margit.

Jaj Apjok ne haragudj, mindent meg-val-
lok —

Mátyás (ki jön.)

Jó szerencsét — no mi baj Domine Nota-
rie? mit ordit úgy, mintha Tatár-futás lenne —

Miska.

Ihol itt a' Madár, a' kit el-rejtett két fe-
jér cseléd —

O s k o l a m e s t.

Ki vagy mi vagy nosza felelj — hogy
jöttél a' Kamarába?

M á t y á s.

Utazó Deák vagyok, a' nehéz idő megle-
pett ezen éjszakára szállást kértem, és ihol
ezek a' jó szívű Aszszonyok adának.

O s k o l a m e s t.

Deák Deák? Studiosus ergo? és honnan
jönn? hová szándékozik?

M á t y á s.

Léváról, a' Hazámból jövök, és Budára
megyek Praxisra, a' Királyi Cancelláriára.

O s k o l a m e s t.

Van é Testimonialissa de absolutis Stu-
diis?

M á t y á s.

Vagyon a' Tarisznyámban.

O s k o l a m e s t.

Hadd lássuk.

M á t y á s.

Édes Aszszonyom adja elő tsak a' tarisz-
nyámat.

Erzsi.

Mindjárt azt én tettem-el (elő hozza.)

M á t y á s (elő adja.)

Ihol' vagyon.

O s k o l a m e s t.

Hollési Mathias absolutus Jurista? Mathias Mathias ergo? Vivat, meus Drusza est, én is Mátyás vagyok, bene bene; no Asszonyok most az egyszer megengedek néktek, hogy parancsolatomat által hágtátok; no veniat Domine Mathias, üljön-le ide mellem, és tartson velünk, Anyók! most hozzámég valami kontzot, és friss bort.

E r z s i.

Hála Istennek hogy letsendesedett a' szélvész!

M a r g i t.

Egy kis pogátsa van még itt (elő adja.)

O s k o l a m e s t.

Csak ide vele jó bor-kortsolya a' pogátsa.

M i s k a.

Erzsi a' mint látom nem-is alhatnál, ma szemeid a' Deákra nagyon pislog.

E r z s i.

Hát osztán, te nem fogod be talán a' szememet.

M i s k a.

Oho, furtsa kedvű vagy te ma Erzsi!

O s k o l a m e s t.

No no gyermekek silentium! ülj-le Miska, te is Erzsi, és te is Anyók, igyunk együnk inkább, most még egyszer olyan nagyon sze-

retem a' Dominust, mivel Mátyás a' neve,
igyék Drusza Uram, sicut domi Domine
Mathias, üssük össze poharinkat, vivamus,
et Rex noster Mathias (isznak.)

M á t y á s.

A' Király köszöni ezt!

O s k o l a m e s t.

El hiszem biz azt, ha ő ezt hallaná tu-
dom, meg-is köszönné.

M á t y á s.

Ő távol-is meg-hall mindent.

O s k o l a m e s t.

Ugyan? ha az igaz lenne, úgy sok elryo-
mattattaknak sóhajtásait meghallaná. — Te-
kiát édes Druszám egyenesen a' Királyi Can-
celláriára megyen Budára? ugyan nem tudja
e' otthon van e' most a' Király, vagy a' tá-
borba a' Csehek ellen?

M á t y á s.

Ha otthon nints is, de nem sokára haza-
fögg menni, miért kérdi Drusza? talán va-
lami keresettye vagyon nálla?

O s k o l a m e s t.

A' mi helységünknek vagynak nyomos pa-
naszsai, próbáltuk már mindenképpen hogy
eligazítsuk, de a' Dominális Tisztekkal
semmire se mehetünk, ők ellenünk törnek,
valami Rétek és Erdők jussa miatt, Budán-

is jártunk már, de bizony köztünk maradt szó legyen a' Királyhoz nem erőztettek, és re infecta tértünk vissza.

M á t y á s.

A' Király pedig úgy tudom minden ügyefogyott embert maga eleibe erőzt, mindent meghalgat, és segít, ha lehet.

O s k o l a m e s t.

Meglehet, mert a' Symboluma-is: Fia justitia, pereat mundus. — De a' mi keresetünket nem halgattameg.

M á t y á s.

Talán nem volt otthon akkor?

O s k o l a m e s t.

Az is lehetséges, vagy nem akarták feladni a' körülötte lévők, és így nem is halgattameg, mi már most azt végeztük a' Tanácsba, hogy Deputátziót küldjünk a' Királyhoz, azért kérdém Drusza Uramtól, ha otthon vagyon e' most? hanem ez titok, nem kell erről a' Dominális Tiszteknek semmit-is tudni, mert ők eltsinálnák az utat nekünk.

M á t y á s.

Hellyesen tselekszi a' Helység, a' Király a' Deputátziót bizonyosan megfogja halgatni.

O s k o l a m e s t.

Igen Domine, de a' sok vas-ajtók, a' melyek a' Királyt elzárják, a' míg az ember az

arany kapuhoz juthat? az ám a' mesterség!
mi szegény egygyügyü emberek vagyunk, soha
se vóltunk még Király előtt.

M á t y á s.

Tudja - é mit Drusza Uram, kitsinálom
én azt, hogy a' Király eleibe jöhessenek,
jöjjenek - fel tsak Budára, a' vas-ajtókon ke-
resztül az arany-kapuhoz elvezetem én.

O s k o l a m e s t.

Ugyan? és megtehetné azt Drusza Uram?

M á t y á s.

Meg.

O s k o l a m e s t.

Éj ha azt meg-tehetné? igen, de ott több
Deákok-is vagynak, hát hol találjuk-meg
Drusza Uramat?

M á t y á s.

Halgasson tsak reám a' mit mondok, én a'
Királyi Udvarban fogok lakni, a' mint tehát
a' Várba fel fognak menni, kérdezzék-meg
tsak az első Strázsánál azt: hol lakik Mátyás
Deák? és legottan el-vezetik kigyelmeteket
hozzám, én pedig a' Királyhoz.

O s k o l a m e s t.

Már e' derék, így leszsz hát egy vezetünk?

M á t y á s.

Es Szószóllótok-is lesznek.

O s k o l a m e s t.

Vivat Charissime! már most kérem igyék, egyék, ne kínáltassa magát, sicut Domi — Ellyünk Drusza Uram! (issznak.)

M á t y á s.

Én szavamnak állok, még a' mi több, kitesinálom előre az utat a' Királyhoz, de egy feltétel alatt.

O s k o l a m e s t.

Mi lehet az?

M á t y á s.

Hozza el magával Drussa Uram a' leányát Erzsit.

M i s k a (Margitnak titkon.)

Ezek a' mint látom össze beszéllettek.

M a r g i t. (titkon.)

Ne fély, nem eresztem én ötet.

O s k o l a m e s t.

Ezt a' vi'slát? ugyan mit gondol?

M a r g i t.

A' volna még szép, nem-nem édes Mátyás Deák Uram, azt ne kívánnya.

M i s k a.

Nagyon fenn-tartaná az orrát, úgy-is nagyra lát.

M á t y á s.

Rövid időre miért ne? hogy meglássa a' Királyi-várost, ki tudja mi azereztseje akadáhat ott —

Miska.

Ehol van ni nem megmendám, még ez a'
Deák elbolondította ezt a' leányt, csak igaz
az: Adj szállást a' Tótnak, maga mutat útát.

Oskolamest.

Silentium, a' midőn a' Caput Domus itthon
van. — Erzsi jer ide, mit gondolsz, elmen-
nél-e Budára?

Miska.

Oh ne kérdezze sokat Nótárus Uram, el
megy biz az, az operentzián-is túl (tárol) a'
Deákkal.

Oskolamest.

No no patientia, Erzsi te hamis lélek,
vallyon nem leszsz-e veszedelmes néked a' vá-
ros? — külömb külömbféle Gavallérekák sze-
retnek szaglálódni ilyen tapasztalatlan leány-
kák után.

Erzsi.

Oh mit gondol Apám Uram? hisz? Apám
velem leszsz.

Oskolamest.

Mindég csak nem lehetek veled, ki ügyel
reád?

Erzsi.

Hisz' Miska is velünk leszsz.

Miska.

Igen majd, sokat-is hajtának ott Miskára,
kivált ha a' Királyhoz kell menni.

Mátyás.

Oda-is jöjjön-el magokkal.

Miska.

Ugyan? talán bizony még a' Király is szives-
vessen láttya a' szép leánykákat, mint Erzsi
a' Deákokat?

Mátyás.

Miska, rágd-meg mit beszélsz, nő Drusza
Uram, ígérje meg azt nekem, fogadom nem
fogja megbánni.

Oskolamest.

Drusza Uram' kedvéért legyen, nem bá-
nom, jöjjön-el a' leány-is.

Miska (fére.)

Nem szánnám ezt a' Deákot. —

Márgit (fére Miskának.)

No de tsak gondold meg.

Oskolamest.

De hát már semmit-se eszik édes Drusza
Uram? tessék, egyék igyék.

Mátyás.

Köszönöm, elég volt.

Oskolamest.

No hát legyünk vigan, danoljunk egyet,
a' mint látom, mu'sika-szerszáma-is van; ké-

rem pengesse egy kisség, pro fallendo tempore.

Erzsi.

Oh igen igen cselekedjé-mog, és danoljon egyget, mert olyan szép nótája vagyon.

Mátyás.

No, hogy kedveteket tölcsem, (lautil és énekel.)

É-N-E-M

A' szeretet kedvessége
Éltünknek egyik boldogsága,
A' ki fögytig annak részesse
Betellik lelki kívánsága;
Bizonyítja azt egy mosolygás,
Gyötrő tüzeből ha részt veszünk
Egy édes csók, vagy egy sóhajtas
Elég, 'a vele boldogok leszünk.
E' lélek tűzét én követem
'S ez érzést én holtig tisztetem.

Erzsi.

Jaj be szép! csak kitézik mindjárt a'
Városi finomsága —

Oskolamest.

Derekassan, már most én-is meg-mutatom mit tud a' Lovászi Oskolamester! édes Druza Uram! csak pengesse énekem után, ti pedig járjátok Miska és Erzsi —

Miska.

Nincs most kedvem a' járáshoz.

Oskolamest.

Mit? talán bizony durczáskodol? egyszerbe járad Erzsivel. — Az Anyók pedig velem.

Mátyás az Oschestrummal accompníroz, az Oskolamester Margittal, Miska Erzsivel az ének közt tánczolnak.

É N E K.

Oskolamest. (énskel.)

Fejér Czipó szalonfa,
Füstös-hús és Káposzta
A' Magyarnak étele,
Ezzel lakik ő tele.
Pörgöltt-húst a' bográcsból
Jó borsos pogácsából
Eszik néha egész nap,
Iszik reá mint a' csap.

Ha jól lakott bendője
Tánczba kerül végtére,
A' menyecskét jártatja
Legénnyessen forgatja;
A' Magyar csak imigy él
Még az ördögtől se fél
Nem koplal ő soha-is
Ügysegéllyen igaz-is.

Mátyás.

Drusza Uram még jól járja.

Oskolamest.

Laus superis! csak el-típegek topogok még!

Mátyás.

No jó Druszá, én kedvét töltöttem a' hogy lehetett, de ihol már virradni kezd, nékem mennem kell, én szállásadását köszönöm.

Oskolamest.

Ennye ennye, hát már annyira volna az idő? sajnálom, hogy tovább nem mulathatunk együtt.

Mátyás.

En is sajnálom, de nékem siető útam vagyon, a' Terminusra meg kell jelennem.

Oskolamest.

De ha úgy vagyon, nem tartóztatom Drusza Uramat, hanem azt ígérje-meg nékem, hogy ha erre felé veszi vagy egyszer útját, engem elne kerüljön, kezét reá —

Mátyás (kezet ád.)

Itt a' kezem, hogy meg-látogatom Drusza Uramat.

F I N A L E.

Mátyás.

Ideje már hogy elmennyek,
Virradni kezd künn folyvást.
Jó egészségben éljenek
Köszönöm a' jótartást

O s k o l a m e s t.

Elakar tehát már menni?
Hozzátok el holmiját.

Mátyás.

Hosszú utat kell még tenni
Elhagyom már minnyáját.

M i n d.

A' jó szerencse kísérje,
Mátyásnak lakhelyére!

Mátyás.

Budán látjuk-meg majd egymást,
Csak ti jertek-fel bizvást,

O s k o l a m e s t.

Rövid időn hát felmegyünk
Hogy jó választ ott nyerjünk.

M i n d.

A' jó szerencse vezessen
Isten minket éltesse.

(Búcsúzva végződik a' Felvonás.)

MÁSODIK FELVONÁS.

A Z O S H O L A M E S T E R H Á Z A.

ELSŐ JELENÉS.

Erzsi.

Még minden alszik, és én még csak egy szememet se hűnyhattam-be, szüntelen az a szép Deák állott előttem, vallyon megtartya e' szavát a' mint igérte? elfut valami édes borzadás, a' szívem úgy remeg, ha eszembe jut az, a' mit ő olly szentül fogadott, talán csak nem akart elámitani? oh nem, sokkal becsületessebb ábrázattya vala, mint sem ő azt akarta volna, oh Uram Jehova! ha én belöllem még, Nagyságos-aszszony talál lenni, juj be szép lenne az?

MÁSODIK JELENÉS.

M i s k a. E r z s i.

M i s k a.

Hohó! már-is fenn vagy Erzsi? talán bizony még le se feküdtél? no ez ugyan szép, már most az álmom se jut eszébe a' Deák miatt.

E r z s i.

Hát osztán, mi bajod vele? akár alszom akár nem, te csak nem fogsz parancsolni abban, hogy mit csináljak?

M i s k a.

Oh könnyen hívő leány! még téged-is hamar megváltoztathat egy idegen kép!

E r z s i.

No csak nézze-el az ember, miket darál ez itt, mintha nem volna szabad nekem másra nézni?

M i s k a.

Hiszen te már azt se tudod örömdbe mit csinálly: hogy a' Deák után mehess Budára, — eredi hitetlen, ezt érdepletem én meg tölled? — én, a' ki téged olly híven s igazán szeretlek és tisztellek, no férfiak csak így hidjetelek a' Leányoknak.

M i s k a.

Férjfiak vigyázzatok
Lyányokba ne bizzatok,
Minden dolgok álnokság
Ajakokon hazugság.

E r z s i.

Leányok vigyázzatok
Férjfiába ne bizzatok;
Minden dolgok álnokság
Ajakokon hazugság.

M i s k a.

Lyányok szoktak ámitni
Minket elszédíteni
Hivsége csak tettetni
Fortéllal ki-nevetni.

M i s k a.

Hitetlen! Szemtelen!

E r z s i.

Kegyetlen! Esztelen!

E g g y ű t t.

Millyen kint, millyen gyötrődést!
Okoz néha ellenkezést,
A' Szerelem, minden látja
Nincs ember ki kiállja.

M i s k a (haraggal cimegy.)

HARMADIK JELENÉS.

Erzsi azután Margit.

Erzsi.

Szipte szánni kezdem szegény Miskát, én ugyan jó szívvel látom, de csak a' veszkődését ünöm — ökeme azt akarná: hogy Apámmal ne mennyek Budára, csupán azért, mivel az a' Deák kikért az Apámtól, holott akár miképp még is elmegyek, ej! ha betelleyesedne, hogy Uri-Aszszony leszek! A' Bíró Aniskája és a' Molnár Hatiezája megpukkannak mérgekben és irigységekben — ha majd mint Dámát felczifrázva látni fognak, osupa ezüst-arany bársonyba, mint a' pávát!

E N E H.

Csupa aranyban 's ezüstben,

Fogok én megjelenni —

Nem pedig durva szűrben

Többé felöltözködni,

Kezem hajam szagos vízben,

Fogom megfőrszteni,

Csupa fillegrán munkákkal

Fogom időm' tölteni,

És a' czifra Uracsákkal

Kedvemre enyelgeni.

Margit (halgatódzva bejött.)
 Sem aranyba sem ezüstbe
 Nem fogsz te megjeleni,
 Csak a' rokka mellett ülve
 Az orsót pedergenni;
 Úgy illik illy leánynak
 Hagygya többit Dámáknak.

E g g y ü t t.

Erzsi.

Hiszek én a' Deáknak
 Tudom én mit igére —
 Margit.
 Légy te hív csak Miskádnak,
 Meg csal Deák végtére. (Erzsi elmegy.)

NEGYEDIK JELENÉS.

Margit. Oskolamest.

Margit.

Nézd-el a' rossz leányt, miről nem álmo-
 dozik, majd adok én neked Dámaságot.

Oskolamest.

Hát mi baj Feleség? mit lármázol ismét
 a' leányoddal?

Margit.

Hiszen egészen elbolondította az a' Deák
 azt a' Leányt, már is Királyi Dámának gon-
 dolja magát lenni Mátyás Udvarában.

Oskolamest.

Hadd el, kitudja mi lehet a' tréfából,
én ötet elviszem magammal Budára, te is
el jöhetsz ha akarsz; ő szép furcsa leányka,
és be is illene udvari komornának, ki tudja
mit nem tehet az én Druszám Mátyás Deák.

Margit.

De ő itthon marad mondom.

Oskolamest.

Nem marad mondom, inkább bizony te
maradsz itthon.

Margit.

Nem nem, az nem lehet, nem engedem.

Oskolamest.

Silentium mikor a' Caput Domus szól,
a' mint mondom úgy leszsz, és azzal punctum
(kívül kopogatnak) Szabad.

ÖTÖDIK JELENÉS.

I s t ó k. E l é b b i e k.

Istók (énekelve.)

É N E K.

Servus obligatissimus

Tiszteltetik a' Notárus,

Bíró Uram és a' Tanács

Ide küld hogy mindjárás

Megjelennyen mindenestől
 Corpus Juris Könyvestől,
 Nagy Sessio' fog ma lenni,
 - Tudom leszez mit inni enni,
 Azért el-se mulassa
 Hogy még jókor kaphassa,
 Jöjjön csak citissime
 Jól lakunk certissime.

O s k o l a m e s t.

Bene bene Istók Gazda, már olly jókor
 reggel?

I s t ó k.

Ugy van jókor reggel, Biró Uram és az
 Esküttek ma jó korán öszve gyűlnek, ide
 küldének, hogy egész becsülettel meghivjam
 Nótárus Uramat a' Tanácsba, mivel ma egy
 fontos Causa fog elő fordulni a' Depütátzió
 miatt, a' mellyet a' Királyi Felséghez kell
 küldeni, kigyclmed nélkül pedig, becsülettel
 legyen mondva az egész Tanács csak olyan,
 mint a' keserű gomba, ne késsék hát Notá-
 rus Uram, ne is fölöstököljön itthon, hanem
 csak jöjjön, leszez ott mit enni 's inni.

O s k o l a m e s t.

Bene Istók Gazda, egyszeribe megyek,
 csak mennyen és jelencse meg; mindjárt
 compareálok.

Istók.

Addig is elő rakom a' Kalamárist, és Notárus Uram pipáját (el.)

HATODIK JELENÉS.

Oskolamest. Margit azután Erzsi.

Oskolamest.

Feleség add ide a' Felleghajtómat már most serio lesz valami az elmenetelből.

Margit (Köpnöyöget hos.)

Itt a' Felleghajtó.

Oskolamest.

Anyók, hívd elő Erzsit.

Margit.

Erzsi Erzsi!

Erzsi (bejön.)

Itt vagyok.

Oskolamest.

Halljátok a' mit most mondok, én a' Tanácsba megyek, nállam nélkül nem eshetik meg semmi-is, annakokáért készüljétek az útra, én projectálni fogom, hogy az egész Familiámmal külön szekeren, mint Deputátus és Órátor Budára felmegyek, Erzsi szedd elő ruhácskáidat, kössd össze butyorkába, Anyók te készies valami, elemo'sinát az útra, ebéd

után elindulunk, a' szomszédunkra bizzuk a'
házat, te vigyázni fogsz a' leányodra a' város-
ban, most megyek, csak hamar vissza jövök,
azután Isten hírével Budára (el.)

M a r g i t.

Tehát még-is csakugyan ennek a' fruská-
nak az akarattya tellyesedik be (el.)

E r z s i.

Ah miként dobog a' szívem! meglátom hát
Buda várát, meglátom a' Királyt a' Királynét,
és a' szép Deákot! vallyon megtartja e' fo-
gadását?

E N E H.

Meg-tartja-e fogadását?

Mellyet nékem esküde,

Erzem szívem dobogását!

Arra a' mit ígére,

Az ő képe nem hazudott

Nékem reménységet adott,

Hogyha Budára fel-megyek

Még Nagyságos Aszszony leszek!

(Vigan.) Melly öröm melly vigaság!

Vár reám melly boldogság!

Szinte kiszökik a' szívem,

Mivel czélomat elérem,

Útnak megyek 's készülök

Mint fris. madár repülök (el.)

(F A L U - H Á Z A.)

HETEDIK JELENÉS.

Istók (Pálinkát, Halácsot, Irò-eszközt rak az asztalra.)

A' ki nád között üll, sipot faragjon; bolond
vólnék ha sok lötásomért 's futásomért ki-
nem venném a' diurnumot (issik.) Ezt magam-
nak, (sebibe dugdosgat.) Ezt Erzsámnak, ezt a'
kis Pistókámnak, ho ho — szinte rajta érik a
macskát — no még egyet (iszik.)

NYÓLCZADIK JELENÉS.

Biró. Bakó. Bodnár. Miska. Istók.
Eskütttek.

Biró.

Istók Gazda, bejelentett-e' kend mindenütt?

Istók.

Be mindenütt Biró Uram.

Biró.

Hát Notárus Uramnál bejelentett-e' kend?

Istók.

Be, mindjárt compareál, azt izente.

Biró.

Úgy hát várakoznunk kell.

Istók (féra.)

Várakozhatnak-is kentek Tulok Uraimék
utánna, mert nálla nélkül egy kukkot se tud-
tok csinálni.

Bíró.

Mit csináljunk addig is Eskütt Uraimék? igyunk egy kis papra-morgót gyomor erősítésére és elme világoztatására. Istók tölcson kend és kínálgasson.

Istók (rendre szolgál.)

Tessék Bíró Uram.

Miska.

Jobb lenne talán a' tanácskozás után inni, mert a' máj választástól függ az egész Község boldogsága, ahhoz pedig tiszta fő kívántatik.

Istók.

Ez mindenben ellenkezik, nagyon magosra néz, mert Nótáros Uram' jobb keze —

Bíró.

Eh most ezen kezdjük — éljenek Eskütt Uraimék (iszik.)

Esküttek.

Isten éltesse Bíró Uramat is, egészség-utánna.

Bíró.

Istók, tölcson kend rendre.

Istók.

Cselekszem, de magamnak is, (szolgál és maga is isszik.)

Bíró.

Ej ej Nótáros Uram nyilván későn költt-fel, ugyan oda marad.

Istók.

Az Eskütt-birák talán ma semmit se főzetnek otthon? mert ugyan hozzá látnak (szébeit megrakja az Esküttekkel.) Bár csak jönne már Nótárus Uram, majd kevés marad néki, haj haj, de ihol jön már.

KILENCZEDIK JELENÉS.

O s k o l a m e s t. E l é b b i e k.

É N E K.

O s k o l a m e s t:

Lám együtt van a' Tanács

Sum servus obligátus

Van e' Sonka és Kalács?

Úgy leszek Deputatus,

Mind.

Noszsza fogjunk hozzá

Előbb-is igrunk rá,

Éljen Mátyás jó Királyunk!

Utánna a' mi Tanácsunk.

Istók.

Ihol a' teli Hancsó

Csak kerüljön rendre jó,

Itt a' sonka portzió,

Leszsz ma Deputátzió

Mind.

Nosza fogjunk hozzá

Előbb-is igyunk rá,

Éljen Mátyás jó Királyunk

Utánna a' mi Tanácsunk (isznak.)

O s k o l a m e s t.

Bíró Uram, és Eskütt Uraimék fogjunk tehát hozzá a' mi nagy munkánkhoz, (le ülnek és könyvet nyit az Oskolam.) Miért gyűltünk mi most ide mindenikünk tudja, miért voltunk egygyütt a' múlt Vasárnap mindenikünk halotta, azon végzést, a' melyet akkor tettünk volt, ma akarjuk tökéletességre vinni, hogy méltó panaszunkat a' mi határunk eránt ő Felségéhez, a' mi kegyelmes és igazságos Királyunkhoz fel-vigyük, és a' végre, egy Deputátiót választunk és elküldjünk; lépünk tehát a' Deputátusok választásához, (olvass) Sessio trigesima, Senatus Populusque Lovasziensis in puncto Deputationis ad Sacram Majestatem (prűsszent.)

Mind.

Prosit Notárus Uram!

O s k o l a m e s t.

Gratias, gratias, okos és fontos tanácskozásunk után végeztetett az utolsó Sessióban, hogy a' választás e' mai napon megtörténjen, lépünk tehát a' választásra.

Mind.

Úgy van úgy, lépünk a' választásra.

Oskolamest.

Az így meg nem eshetik, inkább mondja-meg kiki, kit választ, 's mit gondol? azután beszédjük a' voksokat.

Bakó.

Ugy van, (úgy) be-szedjük a' Kosokat.

Mind.

Ha-ha-ha! —

Istók.

Ez ismét aluszik, ha-ha-ha, már ez kiatta a' votumát.

Oskolamest.

Silentium, halljuk mit gondoltam —

Mind.

Halljuk halljuk.

Oskolamest.

Négynek kell lenni, öreg Biró Uram egygyik, ifjabb Biró Uram a' második, Fejér Miska harmadik, ezek lehetnek a' Deputátusok, a' negyedik magam leszek mint orátor.

Bodnár és Bakó.

Oho Orátor? hiszen Oralónak a' Birónak kell lenni.

Miska.

Mit? hogy? a' Biró lenne óráló? no ugyan eltalálta kend a' pálinkás fejével, az lenne

orátor a' ki még csak írni és olvasni se tud!

B o d n á r.

Már miért ne lehetne? éppen bizony mint-ha nem lehetne szóllani a' Birónak.

M i s k a.

Szóllani? de hogyan? irás tudónak kell annak lenni, hogy azt a' mit szóll, készen tarcsa a' papíroson, ha valahogy megakad, belé kandikálhasson.

B a k ó (álmosan.)

Úgy ván, huszonöt páltzát néki, ha nem elég, más huszonötöt, hogy fel ne álhasson.

M i n d.

Ha-ha-ha — mit morog ez a' páltzákról?

I s t ó k.

Rá kell vágni azt a' huszonötöt, a' miért úgy kandikál a' Sessioba a' votizálásnál —

B i r ó.

Nékem még se tetszik a' választás, Notárus Uram fizetve van az irásért.

M i n d.

Ugy van, fizetve van.

M i s k a.

Már-e' millyen beszéd! százszor is elfelejti Biró Uram azt a' mit akarna mondani, ha fel-nem teszi irásba magának, azért készen kell annak lenni, és előre jól megtanulni, kend-

tek pedig annyit értenek ahhoz mint a' viz-hordó szamarunk.

Mind.

Mit? hogy? hogy mer kend így minket prostituálni? hallja kend! (lármasnak) csunyaság, gyalázat — el ne szenvedjük —

Bakó.

Nem nem, csak egymás után, húzzátok-le a' deresre.

Mind.

Ha-ha-ha.

K A R - É N E K .

Oskolamest.

Illyen nagy zürzavarban
Az okos-is bolond lesz
E' lárma 's perpatvarban
Választást vallyon ki tesz?

Esküttek.

Ő akar lenni szólló
Azért illy kiabálló.

Miska.

Halgassunk az ördögbe
Mert Aszszonyok jönnek be.
Margit és Erzsi (bejönnek.)

Ni ni, hogy veszekednek
Tán még megverekednek

Mind.

Halgassunk az ördögbe
 Fogja kiki száját be,
 A' helyet, hogy lármázunk,
 Jobb leszsz ha votizálunk.

Biró.

Halga' én tehát szóllok
 És azzal decídállok,
 Notárus leszsz Óráló
 Én leszek secundáló,
 'S így vége Sessionak,
 Készüljön kiki útnak.

(Az utolsó két Strópha minnyájoktól repetáltatik.)

Vége a' második Felyvonásnak.

HARMADIK FELVONÁS.

(A' Budai Várban Útca, Órchással, a' hol űrálló jár.)

ELSŐ JELENÉS.

Oskolamest. Biró. Istók. Miska.
Bakó. Bodnár.

(Bámulva 's száját tátva.)

H A M É N E K.

Oh be szép a' Királyi város!

Minden ajtó ablak záros,

Boldog a' ki itten lehet!

Mint paradicsomban élhet.

Biró. Istók.

Hová merre kék itt menni?

Vallyon ki fog vezér lenni?

Notárus Uram tudhatja

Hiszsz' volt már itten járátja —

O s k o l a m e s t.

Tudom én csak bizzák reám,

Majd megmondják itt ad Várdám,

Hogy és hová kell menni

Itten kell azt kérdeni?

Mind.

Oh be szép a' Király-város

Minden ajtó ablak záros,

Boldog a' ki itten lehet!

Mint paradicsomban élhet!

O s k o l a m e s t. (az Órállónak)

Ugyan rogo Domine Strázsamesterius,
mondja meg nekem, nem tudja e' hol lakik itt
Mátyás Deák?

Órálló.

Mátyás Deák? (el rikoltja magát) Fegyverre
ki!

Egy Tiszt. (több legénységgel ki áll)

Legények, Állyatok körbe, vegyétek körül
ezeket az Embereket.

Istók.

Hoho! — állyunk-ki innen, hisz' én nem
közikbe való vagyok (fére buvik.)

Tiszt.

Kigyelmeteket már jól esmerjük, kigyel-
metek árestánsok.

Mind.

Árestánsok? oho, e' fele se barátság!

O s k o l a m e s t. (prosopopajával)

Tudja e' Domine Spectabilis Hadviselő
Uram! hogy kik legyünk mi? tudja-meg, hogy
mi becsületes Lovászi Helység Birái és De-
putátusai vagyunk, ő Felségéhez a' Királyhoz,

a' mellynek becsülettel legyen mondva, én, qua
jūratu et legitime approbatus Notāriusa, mos-
tan in puncto Deputationis Orátora vagyok,
legyen tehát respectussa — ne talántán ko-
rán vagy későn, megbánni ne kéntelenítessen
ezen lépését.

Tiszt.

Domine Notarie, nem kell sok perorállás,
esmerjük már az offéle kurityolást, legé-
nyek! csak fogjátok körül ökemeket, és ki-
sérjétek őket a' rendelt helyre (súg a' vezetőnek.)

Oskolamest.

Diabolica tota mater! Mátyás Deák ugyan
rá szede.

Miska.

Deissen azt én ki néztem belölle?

Oskolamest.

Quid consilii? elvagyunk árúztatva a' mint
látom.

Tiszt.

Ne késedelmezzetek, elvelek, kísérjétek
őket a' rendelt helyre (elkísértetnek.)

Mind.

Óh jaj szegény fejünk! ugyan meg-jár-
tuk (al.)

Istók.

Ökemeket vasra verik most irgalom nél-

kül, én pedig Kis-bíró létemre, ill a' bereg
nád a' kert (elillant.)

Vendég fogadóbeli Szóba.

MÁSODIK JELENÉS.

M a r g i t. E r z s i.

Erzsi (az ablaknál.)

Még se látom jönni őket, Apám Uramat se
látom a' Deákkal.

M a r g i t.

Várhatsz rá mernék fogadni: hogy a' Deák
rá szedett minket.

E r z s i.

Már két órája hogy elmentek.

M a r g i t.

Annyi ugyan, de a' Város nagy, osztán
tudod, hogy a' Birák ácsorogni szeretnek, és
ha valahol czéget látnak, meg állanak, és be-
is ülnek, és megiszszák a' medve-bőr árát
előre, minekelőtte elfogták volna.

E r z s i.

Deiszen Miska velek van, az nem engedi-
meg nekik a' pitizálást.

M a r g i t.

No még is hogy egy szelid jámbor ember
van közöttök, de nekem-is sokáig maradnak
oda-hiszen mindjárt estve leszsz.

Erzsi.

Az igaz, a' nap is már lehanyatlott, (ki néz az ablakon.) De nini Anyám, nézze csak, Istók a' Kis-biró, hogy megszalad lélek-szakadva erre felé, jaj be savanyu ábrázatot csinál, és úgy fut mintha kergetnék őtet, ez semmi jót nem jelent, jaj! hogy megszuszog szintúgy izzad belé.

Margit.

Enye enye no — hát a' többi nem jön utánna?

Erzsi.

Guttát jön, Istók mindég hátra néz, mintha félne, hogy elfogják, Istenem! valami bajok esett!

Margit.

Meglehet, nekem is csudálatossan esik ez a' dolog.

Erzsi.

Ehol itt van már.

HARMADIK JELENÉS.

Istók. Elébbiek.

Margit és Erzsi (egyszersen.)

Az Istenért mi baj? mi lelte kedet hogy úgy szuszog?

Istók.

Uram Teremtőm! mit mondjak keteknek ha még semmit se tudnak? mit mondjak, ha már mindent tudnak ketek!

Margit és Erzsi.

No csak ki vele, akármi légyen, mi se jót se rosszat nem tudunk.

Istók.

Jaj Uramfia jaj! ki gondolta volna ezt? ki várta volna ezt? szép becsületot adának a' városiak a' szegény falusiaknak, de azért még nem fordultt-ki a' világ feneke, csak megne ijedjenek kentek.

Margit.

Jaj! dehogy nem ijedek! már azt se tudom hol állok, mindjárt oda leszek, (törvén kaszt.)

Erzsi.

No csak ne ijjesze-el ked úgy az Anyámat, hanem szólljon már ked no —

Istók.

No hát hallják meg ketek no — tudják meg, Notárusné Asszonyom és Erzsi Leányasszony, de megne ijedjenek akkor, ha azt mondom hogy az egész Deputátzionkat, engemet kivévén, minden becsülettel a' Strázsa-katonákkal árestálták, és hihető a' Csönkatoronyba elhurczolták.

Margit.

Az Uramat-is?

Istók.

Notárus Uramat leg-előbb-is, a' lyukba dugták, tisztességgel legyen mondva.

Margit.

Jaj Uram segély! mindjárt meggondoltam
(egy székre dől.)

Istók.

No ittvan lá, egy másik Deputátzio.

Erzsi.

Édes Anyám! no csak ne legyen olyan
lány.

Istók.

Nem tudom micsoda bosszorkányos név lehet az a' Mátyás Deák név! de a' mint a' mi Notárusunk a' nagy piartzon a' Strázsától megkérdezte: hogy hol lakik Mátyás Deák, azonnal elorditá magát mint a' mi bakterunk, Fegyverre ki. —

Margit (gúnyolva.)

No Erzsi hallod már most?

Erzsi.

Hallom hallom édes Anyám, fájdalom! magam-is rosszszül érzem magamat ennek hallására, (láeresszkodik egy székre.)

Istók.

Mi a' menykő dolog ez? hát olyan hatalmas az a' Mátyás Deák név hogy minden ember elájul tőle.

Istók.

En egy hás szegletibe meghúztam magamat, és láttam, hogy Deputátus Uraimékat szép énekszó nélkül elkisérték, nyilván a' Csonka-toronyba, én is, mintha szememszörét kiszették volna, ill a' bereg nád a' kert; erre futottam a' vendégfogadóba, hogy a' dolgot referáljam kigyelmeteknek, már most az én tanácsom az volna: szedjük a' sátorfát, hogy minket-is elnecsipjenek.

Margit.

Az ugyan szép volna, hát itt hagyná ked a' Birákat? és én az Uramat a' Huhiba? nem, nem abból semmi se leszsz, no ehol van Erzsi, (gúnyolva) a' gyönyörű szerencse a' melyet ígért néked az a' Deák.

Erzsi.

Oh Mátyás Mátyás Deák! he meg-csalál! szegény Apám, és Miska, ki tudja hová lett miattad!

Margit.

No most derék udvari Dáma, segica az Apádon ha tudsz, nagyravágyó nagyokosságu Uri-aszszony —

Istók.

Ebből a' csili-csálé beszédből semmit se értek.

Erzsi.

Uram Isten hiszen ki ne hitt volna neki, mikor olyan okosan és édesdeden szóllott mint akár a' Hírály.

Margit.

Királyosan rászedett, már most mit csináljunk, he?

Erzsi.

Azt hogy kéredzünk-be a' Hírályhoz, panaszzoljuk-meg a' dolgot, az Apám és Birák semmit se vétettek, azzal hogy ő hozzá kéressel jöttek, ötet igazságos Királynak mondják lenni, és ő hozzá minden ember szegény vagy gazdag egyformán mehet, hátha tévedés van a' dologba.

NEGYEDIK JELENÉS.

V. Fogadás. Előbb.

Fogadás (gyertyával.)

Engedjenek-meg kigyelmetek hogy bójövök, de furcsa dolgok történnek ma a' városban, he-he-he (viszálódva) furcsa, kevéssel ez előtt, öt falusi embert elcsipének a' Strázsák a' piarczon, és furcsa, és őket a' Csonkato-

ronyba kísérek, valami haszontalan deputá-
tzióban jövének ide.

Margit.

Jaj! szegény fejem, mit kell hallanom!

Fogadós.

Es furcsa, azt mondják hogy kigyelmetek
is éppen hozzájuk tartoznának, egy hatodik a'
mint mondják elébb állott; és furcsa, ha igaz,
úgy tetszik: hogyha kigyelmed itt nem lenne
azt mondanám, hogy éppen kigyelmed a' ki-
illabált, közülök, he-he-he.

Istók (megütközve.)

En é? hogy is ne no?

Fogadós.

Es furcsa, a' mint mondják: két Aszszony-
személy mindenütt velek jár, az egyik leány,
a' másik az Annya, he-he; furcsánál még
furcsább az, hogy Lovászból valók.

Mind.

Lovászból? (csudálva.)

Fogadós.

Igen igen Lovászból, és a' mi még fur-
csább azt mondják, hogy az, valami zsvány
országáruló Kompánia volna, he-he-he —

Erzsi és Margit.

Az Istenért! mit fognak reánk!

F o g a d ó s.

Igen igen, furcsa, spion kompánia azt mondják, a' mely gyanú embereknek éjjeli-szállást szokott adni, furcsa, éppen most a' háborús időben.

M a r g i t.

Uram Teremtőm! ládd meg mondám, így járunk a' te Deákoddal.

I s t ó k (ki felé igyekezik.)

F o g a d ó s (meglátja.)

Furcsa, hát hová édes Spion Uram he?

I s t ó k.

Bocsásson-ki egy kisség édes Furcsa Uram, nem jól érzem magamat.

F o g a d ó s.

Furcsa, éppen azt nem engedhetem meg, hogy illabáljon csak egy is közületek; mert furcsa, parancsolatom vagyok: hogy kigyelmeteket szemmel tarcsam, és a' házamból ki ne ereszssem, a' míg kigyelmetekért elnem jönnek, és elnem kísérik árestomba.

M a r g i t és E r z s i (sírnak.)

Mennyei szent Atyám! milyen bajba hozott minket az a' Deák.

M a r g i t.

Látod, és nekem nem akartál binni.

I s t ó k (hátrál ismét.)

F o g a d ó s.

A' szükés itt nem használna, furcsa, ott
Rünn már várakozik valaki kigyelmetekre,
csak békével várjanak itt.

I s t ó k.

De hisz' én semmit se vétettem, én csak
Kis-bíró vagyok tudja é Furcsa Uram, csak
ollyan kopó forma, ollyan hajhászó, tudja-é
érti-é Furcsa Uram?

F o g a d ó s.

Furcsa? tudom tudom, édes Kopó Uram,
ha egy fővel kisebbre veszik kedet, akkor
igazán kis-hajtó leszsz ked, furcsa-is leszsz
ked akkor —

E r z s i (töprenkedve.)

Oh! mennyei szent Atyám! mint leszsz
velünk!

I s t ó k.

Notárusné Aszszonyom! Erzsi Leánysz-
szony, mitől félhetnének ketek? ördög búsul,
én nem, semmi rosszszat nem csináltam, aló
néki, bátorság, gázoljunk a' hogy lehet,
hisz' tán csak kihallgatnak bennünket, van
még igazság, él, még Mátyás Király!

É N E K.

Szívem vigadj, és ne szikkadj,
Légy bátor és józan virradj,

Ne gondoskodj, ne komorkodj,

Lyukba dugnak ne szomorkodj;

Vólna borom, 's jó Sódorom!

Enném innám nem lenn' bajom,

Jó reményben csendességben

Szenvedjünk hát békességben.

(Az utolsó sorokat repetálják a' három Falusiak.)

Fogadós.

Furcsa, jó vigasztalás, de ha jól hallok,
úgy tetszik: már jönnek a' vigasztalók, furcsa
leszsz most mindjárt.

ÖTÖDIK JELENÉS.

Claudia. Tiszt. Két Fegyveres.

Elébb.

Margit és Erzsi (megijjedve.)

Oh jaj! Uram Isten! itt vannak már éret-
tünk!

Claudia (a' Tiszthez.)

Vallyon jól hallotta-e a' Tiszt Ur?

Tiszt.

Tessék elhinni Nagyságos Aszszonyom, ők
azok.

Fogadós.

Ők bizony, és furcsa, ni hogy megijjed-
tek, hogy dugták össze fejeiket, és furcsa,
pedig egyebet nem mondtam nekik, hanem

hogy nem sokára eljönnek érettek és elkísérik árestomba.

Tiszt.

Ki parancsolta azt Fogadós Uramnak? abban nagyon hibázott.

Claudia.

A' szegény embereket így meg-ijjeszteni, azért megadózik Fogadós Gazda, halljátok-e? ti Lovászból valók vagytok? ugyé?

Istók. Margit. Erzsi (félelmessen egyszerre.)

Igen Nagyságos Aszszonyom.

Claudia.

Te az Anyja vagy ezen szép Leánykának?

Mind a' hárman (egyszerre.)

Igen-is Nagyságos Aszszonyom!

Claudia.

A' Férjed a' Lovászi Notárius Höpeczi Mátyás?

Erzsi és Margit (sóhajtvá)

Igen, igen.

Claudia.

Jól van jól, ti esmeritek Mátyás Deákot ugyé? a' ki nállatok volt egy éjjel?

Margit és Erzsi.

Igen Nagyságos Aszszonyom!

Claudia.

No lássátok, nekem titeket ahoz a' Mátyáshoz kell vezetnem.

Erzsi.

Ugyan? ah! egy nagy kő esett-le a' szívemről.

Margit.

Ezt nem értem.

Claudia.

Ne féljeteK semmit-is, ne búsuljatok; semmi bántástok se leszen, a' Notárius és a' többiek már nálla vagynak.

Istók (fére a' Fogadósának.)

No Furcsa Uram árestomba akarna kísértetni, nem de?

Fogadós (zavarodva.)

Furcsa, nem úgy gondoltam én azt, tréfa merő tréfa, furcsaság.

Istók.

Furcsa Uram tréfából az embereket egy fővel kissébbé is tenné.

Fogadós.

No no, tréfa, furcsa tréfa volt csak —

Claudia.

A' mint látom nagyon megijettetek volt jó emberek, ki okozta ezt vallyon?

Erzsi.

Ez a' furcsás vendég-fogadós itt ni.

Claudia.

Ugyan, ennye Fogadós Uramnak ugyan könnyörületlen szíve lehet, más kárán örülő-

F o g a d ó s.

Oh! Nagyságos Aszszonyom! mondom tréfa csupa tréfa.

C l a u d i a.

Tréfából tessék hát egy órára a' Strázsa-házba menni. Tiszt Ur lásson hozzá.

T i s z t.

Káplár, ezt a' furcsán ijesztető Fogadóst elkell kísérni a' Strázsa-házba.

F o g a d ó s.

Oh! de már ez, csak ugyan igen furcsa elkísérlek.)

I s t ó k (utánna kiált.)

Furcsán megyen és sétál kigyelmed az Árestomban Furcsa Uram, ha-ha-ha! —

HATODIK JELENÉS.

A' V ó l t a k, a' F o g a d ó s o n k i v ü l.

C l a u d i a.

Már most utánnam fogtok-jönni azen helyre, a' hol Mátyás Deákot megfogjátok látni.

M a r g i t.

Uram Isten! Nagyságos Aszszonyom, hogy egyeztessem ezt öszve? Nagyságod olyan kegyes, és jóságos, és ezen Tiszt Ur a' Katonákkal?

Istók.

Most én-is elmondhatom: hogy valami furcsa ember lehet az a' Mátyás Deák, egész boszorkány-mester, mert az ő neve az embereket meg-ijjeszti, és meg-is nevetteti.

Claudia.

Minden dolgotok örömrę fog fordulni, ne féljeteK semmit-is, ti velem jöttök, ezen Katonák más intézetre szükségeseK.

N É G Y E S É N E K.

Claudia.

Mátyás Deák látására,

Elkell jönni valahára,

A' Többi.

Mátyás Deák látására,

Elkell menni valahára,

Valóságot nézhessünk

És jó véget érhesünk.

Claudia.

Semmitől se tarcsatok,

Nem leszsz semmi bajotok,

Mind.

Nincsen mitől tartani?

Nem kell bajt kiállani?

Mennyünk tehát siessünk

Hogy jó véget érhesünk (mind elmennök.)

HETEDIK JELENÉS.

(Sötét Szoba vasajtókkal, közepén egy elrojtott aranyos kapuval.)

Egy Udvari. Két Szolga (fáklyákkal.)
Udvari.

Mennyen kiki helyjére, és tegye azt a' mit
mondottam, én a' középbe megyek mint Orá-
culum, ti mint Echók a' vas-ajtókhoz, frissen
helyyünkre (al helyyeikre.)

NYOLCZADIK JELENÉS.

Oskolamest. (két fejrben öltözött Férfiaktól
szembe kötve be, és mu'sika alatt körül vezetettik.)

M E L O D R A M A.

Oskolamest.

Hát ugyan mit vétettem? hogy halálra ki-
sérnek? tán biz éppen fel köttnék? hisz' erre
még rá értek; (kívül nagy sörgés esik.) Jaj! mil-
lyen zúgás-búgás a' mit hallok, millyen mor-
gás! —

Első Echo.

Morgás! —

Oskolamest.

Már senkit se hallok mellettem, tán biz'
kalodába kerültem — hej hát hát senki sincs
itt? —

Második Echo.

Itt itt —

Oskolamest.

Oh rettentő éjszaka! — mennyi félelmet
okoz ez nekem ma. —

Első Echo.

Ma ma —

Oskolamest.

Hogy? mi? hát hol vagyok én? —

Oraculum.

Vond-le szemfedeled — nézz körül, mit
kérded? tapogasson csak a' kezéd. —

Oskolamest. (leveszi szemkötőjét.)

Ej ej no — ez talán éppen babonáság min-
denképpen —

Oraculum.

Nem babonáság semmiképpen —

Oskolamest.

Nem-e? már a' jó, haj! nyílik az ajtó!

HILENCZEDIK JELENÉS.

Biró. Miska. Bakó. Bodnár (szem be-
kötve bevezettetnek a' Fejérben öltözött Férjfiaktól mu-
'sika alatt.)

Biró és a' Többiek.

Jaj jaj! hová visztek? mit csináltok velünk
mondjátok meg? (a' fejér férjfiak nagy zörgessel
mennek-el.)

Biró's a' többiek.

Huh! melly rettentő zúgás! iszonyatos morgás! —

Oraculum.

Vegyétek-le a' szemkötöt. —

Mind (levessik.)

Huh! rettentő setétség! hol vagytok Pajtások?

Oraculum.

Jelen vagynak már a' Pajtások —

Mind.

Haj haj micsoda beszéd!

Oraculum.

A' Notárust kövessétek, és az igaz helyt megjelíték —

Biró.

Hát hol a' Notárius?

Oskolamest. (elbújva félénken.)

Itt volnék, de magam se tudom én vagyok-e? —

Mind.

Haj haj, a' Notárus szava! —

Oskolamest.

Ti vagytok e' szegény Deputátusok? —

Mind.

Mi ugyan szegény fejünk, a' helyünket se leljük! —

Oskolamest.

Bele estünk a' Kóterbe, és nem tudjuk miért? —

Oraculum.

Mennyetek a' közép vasajtóhoz, zörgessetek, s eljöttök az arany kapuhoz, végre Mátyás Deákhoz —

Biró.

Hallya azt Notárus Uram, zörgessen hát.

Oskolamest.

Fiat ergo — ezt is meg teszem, — (zörög a' közép ajtón) pulsate et aperietur vobis (nagy dörgés esik, az ajtó megnyílik és egy aranyozott kapu látszik illy fejl-irással: Igassághoz vezető kapu.)

Mind (megijjedve.)

Uram Fia! mi ez?

Oraculum.

Ne féljete, bátran mennyetek, nem leszsz semmi sértések. —

Mind (bámulnak egymásra.)

Oraculum.

Nosza emberek, ha így van, tehát men-nyünk — mert nem leszsz sértésünk (bemennek az aranyos ajtón, a' mu'sika szünni kezd.)

~ 75 ~

TIZEDIK JELENÉS.

Hirályi Szála megvilágosítva, hátul Hirályi módon terített asztal.

Claudia. Margit. Erzsi. Istók.

Claudia.

Ime itt vagytok már a' célnál, csak még egy kis békességes türessel legyetek, és így sok jót remélhettek (ol.)

Istók.

Millingós lelkét, és a' telkét! hisz' itt igenis czifra dolog van.

Margit.

Mit gondol kend hol vagyunk?

Istók.

Tán a' paradicsomba.

Erzsi.

Jaj! édes Anyám! ugyan csudálatos ez! nem tudom mit gondoljak?

Margit.

De az Apád és a' többiek vallyon hol vagynak?

Istók.

Nem bánom én akár hol vagynak, nekik se lehet rosszabb állapotjuk mint nekünk (körül néz.) Juj be szép itt minden, soha még illyet nagy apám lelke se látott, de ninj No-

tárusné Asszonyom, nézze csak amott jön
az egész Deputátzió, álljunk csak fere egy
kisség (fere állanak.)

TIZENEGYEDIK JELENÉS.

O s k o l a m e s t. Bíró. Miska és Többiek.

O s k o l a m e s t.

Ebren vagyok-é, vagy álmodok! talán már
a' más világon vagyunk, tartarica mater,
vagy éppen boszorkányság! de ni ni, itt van
a' házamnépe is testestől lelkestől, ugyan tik
vagytok é?

Margit.

Mik volnánk —

Erzsi.

De alig hihetjük ennél a' roppant fé-
nyességnél.

O s k o l a m e s t.

Cruxifige Domine! ni ni Istók is! —

Istók.

Hát biz' Istók is itt van, vigan és jó
kedvel.

O s k o l a m e s t.

Ugyan Margit hogy jöttél ide? és te is
Erzsi ebbe a' boszorkányos várba?

Margit.

Jaj! olyan csudálatos módra, hogy magunk se tudjuk miképp? egy derék Uri-asz-szonyság hozott ide hintóban.

Oskolamest.

Hintóban?

Istók.

Igen bizony, és azzal biztatott, hogy jól fog folyni dolgunk, és a' mint látom jól is mutatja magát minden, ihol a' terített asztal mindenféle Uri csemegével.

Oskolamest.

Ecce ecce, quam bonum, ez éppen gusztusom szerint jön az éa kiaszott torkomnak.

Miska.

Ki tudja ki számára rakták azt ide, alig hiszem hogy Notárus Uram kedvéjért, nem vagyunk otthon a' körösmán a' hol a' Pintes sorra kerül.

Oskolamest.

Ej diabolica quoniam, minek hozzák az embert ilyen kísértetbe, én nem állhatok el-lent, a' ki mér a' nyér (örömmel tapsol kezével a' mellyre beugrik két Pagé.)

TIZENKETTÖDIK JELENÉS.

P á g é k. E l é b b i e k.

O s k o l a m e s t. (hátrál.)

P á g é k (borral szolgálnak.)

Sicut Domi Domine Mathias (a' többiekhez)
csak mint otthon jó emberek.

O s k o l a m e s t.

Vivat! nosza rajta Biró Uraimék —

I s t ó k.

Ha annyiba van, lássunk hozzá, csak
nyuljunk hozzá, szabad a' vásár (mind isznak,
a' melyre tessz fűvafik, és reá az ének.)

É N E K.

I s t ó k.

Millom terregetét lencsét!

Nem hittem ezt a' szerencsét,

Meg változott már sorsunk!

Jóra fordult a' dolgunk,

Vérem-is foly vigabban

Nem leszek többé búsan,

Fütyölök és danolok

Kedvem szerint dudolok .

Héjje hejjahujuju.

O s k o l a m e s t. (teli pohárral vígan folytatja, a'
többi a' sorok végét egygyütt éneklük.)

Oh! be édes óh! be kedves!

Ez az ital ó be nedves!

Ollyan mint a' muskáta

Vólna csak Lovásziba

Tennénk magunk' jó napot

El-hívnök rá a' Papot

Héjje héjjahujjú.

* * *

Elljen Buda e' jó város!

Mellynek bora nemis káros,

Meg töltjük a' kulacsot

Eszünk hozzá kalácsot,

Elüzi tőlünk a' bűt

Rikkantunk rá ujujját.

* . * *

Nosza tehát tölcsed teli

Mert a' torkunk mindég nyeli

A' nyelvünket megoldja

A' tüdönket gyulasztja

Elljen Mátyás Deák hát!

Csak ő a' ki illyet ád.

Miska.

Már most azt tartom elég leszsz Notárus Uram, vigyázzon hogy megne pikkosodjón, nem vagyunk Lovásziba, nem tudnám itt hová vezetni.

Oskolamest.

Bene bene Öcsém Miska, csak hogy egygyütt vagyunk, a' sok kiállott félelmekért satisfactiót kell vennünk, látod, a' pokolból most mennyországba jutottunk, a' vaskaputól az arany kapun által, ide hozattattunk, haj haj mu'sika szó (kívül Lant-kangja) halljátok —

Erzsi.

Oh Istenem! ha Mátyás Deák volna?
(örömmel.)

Margit.

Megint a' Deáköddal kezded?

Oskolamest.

Közelebb közelebb jönn.

Erzsi.

Ő az ő, oh! csak ő tud olyan szépen.

Oskolamest.

Útzu emberek, ez a' mi Mátyás Deákunk.

Erzsi.

Igen igen ő az!

Miska.

Vigye a' manó, most még gonoszabb leszsz.
Erzsi.

Istók.

Mondok a' mit mondok, ez a' Deák még
minnyájunkat bolondá teszsz.

Bíró.

De vallyon ki az a' Mátyás Deák?

TIZENHARMADIK JELENÉS.

Mátyás. Előbbiek.

Mátyás (a' mint volt öltözve Deáknak köpenyegbe
laltolva és énekelve eléjön.)

É N E K.

Salve care Amice!

Te is kedves Erzsike,

A' deákat látjátok,

Igaz jó barátotok,

Ime szavamat tartom

Mert készségteket látom,

Csak jó kedvel legyetek

Ezennél ti czélt értek.

O s k o l a m e s t.

Oh! kedves Druszám ugyan voltunk vitába, csak hogy már itt van Carissime, ugyan mondja-meg hol vagyunk mi itt?

M á t y á s.

A' Királyi Palotában, ti kiállottatok minden akadályokat, és tapasztalni fogjátok hogy Mátyás Király mindent hall, és nem siket a' szegénység panaszaira, a' mint ti otthon balul vélekedtetek felölle.

O s k o l a m e s t.

De ne vegye rossz néven Drusza Uram, még-is sok félelmet és cruciátust kellett kiállanunk, a' míg ide jöhettünk.

M á t y á s.

Látjátok az út a' vasajtókon keresztül az arany kapuhoz terhes és bajos, magad mondad azt otthon, látod, hanem ti már azon keresztül jöttetek. Most Drusza Uram adja ide az Instántziát, hogy a' Királynak benyujcsam.

O s k o l a m e s t. (kiveszi kebeléből.)

Ihol vagyon, és mondja-meg a' Királynak

hogy mi híven szeretjük őtet, és a' határunkat csak ő adhatja vissza nekünk, a' mellyet a' tisztviselők tőlünk el-vettek.

M á t y á s .

Ne búsuljatok, már ő kitapogatta a' dolgot, és igazságot fog kiszolgáltatni.

O s k o l a m e s t .

Victoria! úgy mi leszünk a' nyertesek.

M á t y á s .

Hiszem és reményelem, (trombita hang) most az Udvar egybe gyűl.

O s k o l a m e s t .

Nosza emberek, álljunk félre, (titkon) osztán Drusza Uram mutassa-meg mingyárt nekem, mellyik a' Király, ha ide jön, hogy leborúlhassak.

Király.

Azt nem kívánja ő, csak békével, könnyen rá fog esmérni Drusza Uram (pompás mars hallatik.)

TIZENNEGYEDIK JELENÉS.

Királyné. Claudia. Udvaria-
k. Elébbiek.

Oskolamest. (titkon Mátyásnak.)

Itt van é már a' Király? mellyik az?

Király.

Itt van, és még-sincs itt, de mingyárt meg-
fogja látni Drusza Uram (elset.)

Oskolamest. (figyelemmel utánna néz.)

Itt van, és még sincs itt, enye ugyan me-
taphorice és curiose beszél az én Druszám.

Királyné.

Te jól tellyesítettél akaratomat Claudia.

Claudia,

A' millyen pontossan csak lehetett Felsé-
ges Aszszonyom.

Királyné.

A' mint látom itt vagynak már az én
Embereim, csak éppen a' Király a' Férjem
hibázik még.

Mátyás (még Deák köpönyegbe, a' Királynéhez
megy, és kezét megfogja.)

Már is jelen vagyok kegyesem!

O s k o l a m e s t. (a' Birákhoz.)

Ne csak né, millyen confidens a' Druszám
a' Királynével, még is valami nagy lehet ő!

Er z s i.

En is úgy gondolom.

M á t y á s (tapsol, és a' Páger leveles rólja n' Köpő-
nyegét és Királyi öltözetben áll, süvegét feltévéa.)

U d v a r i á k.

Éljen a' Király!

O s k o l a m e s t.

A' Király? per amorem Dei (megijjedve) ő
maga a' Király!

B i r á k és A s z s z o n y o k.

Jaj Uramfia! ő maga a' Király!

O s k o l a m e s t.

Uram! ne vigy a' kísértetbe bár csak most
ne veszteném - el a' praezentiámat; Bone
Deus! azt se tudom mi tévő legyek? embe-
rek, aszszonyok, boruljatok-le, és könyö-
rögjetekek velem egygyütt, gratia misericordia
nyomorúlt fejemnek és ennek az ostoba nép-
nek, (mind le borúlnak.)

M á t y á s (mosolyogva.)

Térj magadhoz Drusza Mátyás, sicut Domi
Domine Mathias, álljatok-fel, én ezt nem

kivánom, ime kegyesem, ez az az emberséges Notárius, a' ki a' maga házában olly becsülettel és jó szívvvel megvendégelt, ez a' jó aszszony étellel és itallal szolgált 's éjjeli szállást adott, a' Leánya elázott köpönyegemet szárítgatta, és velem énekelt.

Királyné.

Jó emberek, én néktek köszönettel tartozom, a' Királyon, a' Férjemen végben vitt szíveségtekért. Erzsi, a' Férjem kívánsága, teged a' Királyi Udvarhoz befogadni, ha tetszik, nállam maradhatsz, az én Udvari Aszszonyaim között?

Erzsi.

Istenem! lehetséges volna é az? (letérdel.)

Királyné.

Van é kedved? akarsz é nállam maradni?

Erzsi.

Édes Anyám! mit mond hozzá? nekem van kedvem.

Margit.

Kegyelmes szent Atyám! mit mondjak? az a' nagy szerencse! (letérdel.)

Királyné,

Keljetek-fel, Claudia, a' te vezérlésedre

bizom ezen leánykát, neveld ötet-fel az udvari szolgálatra.

M á t y á s.

Köpeczi Mátyás, te engem barátságosan meg vendégteltél, azt én viszontagolni akarom, már most neked kell velem enni azokkal, a' kik akkor velem vacsoráltak, (leül a' Király, Királyné és Claudia enni.) Ide mellém Mátyás, a' többi Erzsi, Margit, Miska is az asztalhoz.

(A' Pégék és Dámák mindeniket az asztalhoz vezetik.)

O s k o l a m e s t.

Bone Deus! már ez irgalmatlan nagy Királyi grátzia, bizony nem tudom magam-feltalálni! (leül.)

M á t y á s.

No csak sicut Domi, Domine Mathias, egyetek és igyatok bátran fiaim, éljenek az én vendégeim (tűzik) a' melyre dob 's trombita szó harsog és a' Har-ének.)

H A R - É N E K,

Éljen Mátyás Királyunk!

A' mi kegyelmes Urunk,

Vele ő kedves Párja,

Országunk Királynéja!

Áldás érje 's dicsőség!

Minket pedig kegyesség.

M á t y á s (felkél az asztaltól és minnyájan.)

Lovászi Birák és Esküttek, halljátok, én a' ti ügyeteket megvizsgáltam és kereseteteket igasságosnak találtam, az erdő és a' ti határok igasságosan ki fog osztattatni, annak igaz birtokáról az Uradalmi-szék irást fog adni néktek a' Király alá írásával, mennyetek békével haza, és mondjátok meg otthon, hogy Mátyás Király igasságot tett néktek.

O s k o l a m e s t. (a' többivel leborúl.)

Köszönjük Felséges Uram Királyi kegyelmét, és ígasság kiszolgáltatásáért az ég szentelje meg, és áldja-meg Felséged uralkodását.

M á t y á s.

Fejér Miska, te derék legény vagy, nem volna é kedved Hatona szolgálatban állani; és itt Budán maradni Erzsike körül? itt sok Deákok vagynak, azok pedig veszedelmes Fráterek Erzsikédre nézve, talán jobb leszsz ha magad megörzöd ötet; én be-veszlek Testörzöim közzé, idővel ember válhatik belőled, és alkalmatosságod leszen magadat Erzsikére érdemesíteni.

Miska.

Hegyelmes Király, szégyellem magamat el követett feltésemért, de a' Felséged kegyelme kedvem szerint esik, és megmutátom hogy belőlem egy hivséges Katona-embert fog neveltetni Felséged.

Mátyás.

Hellyes Miska, tehát az én emberem vagy.

Királyné.

Regyes Férjem, még egy adósság vagyon hátra, Margit Aszszony a' Királyt jól tartotta, azért fogd ezt úti kölcségre (egy erszény pénzt ad egy Údvári által.)

Margit.

Oh! mennyei szent Atyám azért a' kis ételért, jaj Uram Isten! örömömbe azt se tudom mit mondjak?

Mátyás.

Megelőzött engem kegyességed, no már most Köpeczi Mátyás, kérj-ki magadnak valami kegyelmet, akármi lészen, a' Király megadja.

Oskolamest. (a' Birákhoz.)

Mit gondolnak kentek he? valami okosat akarnék kérni, várjanak ketek csak.

M á t y á s.

Időt engedek a' gondolkodásra.

O s k o l a m e s t.

Kegyelmes Király! mivel meg engedte Felséged, tehát csak bátorkodok egy régen magamban fojtott kívánságot Felséged színe eleibe terjeszteni, kegyelmes Király, nálunk Lovásziba olyan kicsi piczi az Ittze, alig hogy az ember a' szájához teszi a' kanesót, már-is üres; hogyha tehát szabad valamit kikérnem, úgy azon esedezném Felséged előtt hogy az Ittze nálunk nagyobb lenne, mint a' milyen most, hogy becsületes hajtást tehesen a' szomjas ember.

U d v a r i a k (nevetnek.)

Ha-ha-ha.

M á t y á s (mosolyog.)

Hát, ez a' jó az, a' mit kikérsz?

O s k o l a m e s t.

Ez Felséges Uram.

M á t y á s.

Tellyesedjék hát kívánságod, adjatok elé egy nagy kannát, (pinto forma kannát kosznak elő.) Illyen forma mérték szerint legyen tehát nálunk Lovásziba az Ittze.

O s k o l a m e s t. (örömmel kapdos utánna.)

Már c' becsületes!

M á t y á s.

E' kanna maradjon örök emlékezetül nálad és a' te maradékidnál, annak bizonyságául, hogy Mátyás Király kérésedet meg adta.

O s k o l a m e s t.

Oh, öröm! oh boldogság! áldás Felségedre, tudom hogy a' Lovászi borivók ezért örök emlékezetbe fogják tartani nevemet, de kivált a' Felségedét, Vivát tehát, éljen Felséges Urunk és Aszszonyunk örök emlékezethen. —

H A R - É N E H.

Mind. Éljen.

Istenségnek fényessége

Fejedelmek' kegyessége,

Jobbágyok' boldogítása!

Emberiség' áldása.

V É G E.

~~~~~

Ezen Könyvtárosnál az alább feljegyzett Könyvek-is találtatók:

A' Tündér Lant. Yig Énekes Játék
3. Szakaszban. Németből fordította Láng
Adám.

Constantia, Portugall Király Leánya.
Dráma 3. Szakaszban. Castelli után fordította Láng Adám.

Bánk-Bán. Dráma 5. Szakaszban. Szerzette Katona Jó'sef.

A' méreggel megétettettek, és láttzatós halálban lévők meg-mentése; a' mergek' és hamissított borok' esmérétére, 's a' valóságos halálnak, a' láttzatós haláltól való megkülömböztetésére szolgáló eszközökkel együtt. Írta Orfila M. P. Királyi Udvari Orvos 's a' t. Frantziából Németre fordította és eggy mentő Patikáról szöllő Toldalékkal meg-bővítette Schuster János, a' Pesti K. Mr. Universitásnál Chémiát tanító rendes Professor. Németből Magyarra fordította Szabó Jó'sef O. D. a' Pesti K. U. Orvosi Társaság rendes tagja, és T. N. Abauj Vármegye Tiszteletbeli Physikusa.

Az Erköltés és a' Böltességnek Tanításai, avagy Válogatott Példákban és Meseekben foglalt Oktatások az Ifjúság számára. Kiadta Wagner Fridrik Lajos, a' Heszeni Nagy Hertzegségnek Templomi és Iskolai Tanácsosa és Carnizon Prédikátora Darmstadtban; most pedig Magyar nyelvre fordíttatott: Fekete Májorné született Putnoky Anna által.

Pokolköi Vende, vagy-is a' Holtak-Harangja. Egy Késértetes-Történet, Némethy József, Ts. Ns. Petróczai Trattner János Tamás Typographiája' Correctora által.

Az Ifjú Anacharszis' útazása Görögországban. A' bevett idő számlálás előtt a' negyedik Század' közepén Barthelemy Apátur után Francziából fordította Deáki Filep Sámuel.

Magyar Hazai polgári magános Törvényről írt Tanítások, melyeket Némethy Imre, Császári és Apostoli Királyi Felség' Tanácsosának, és közönségesen negyvennégy Esztendőig Törvény. Tanító Professornak, minden dítséretet felül haladhatatlan munkája szerint, a' Magyar Hazafiak' és a' Törvény Tanuló Nemes Ifju-

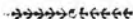
ság' számára Magyar nyelven készített és kiadott Czövek István, Tabuláris Prokátor.

Angliai Méhes Kert, melly a' méhekkal való bánásnak mesterségét, és titkait szemünk elejbe terjeszti. Azokat, mellyeket a' régi, és új Irók e' dologról írtak, megjobbitva, rövid summába foglalja és a' Méhesok el-készítésének egy új, és igen hasznos módjával egygyütt, a' Méhes-gazdáknak eddig fel-talált minden módoknál hasznosabb, kevesebb költségű, és fáradságú rendet nyújt, mellyet kiadott Angliai nyelven Gedde János, és helyben hagyott a' Londonbéli Királyi Tudós Társaság 1721-dik Esztendőben, most pedig Német nyelvből Tekéntetes Nemes Szattmáry Király György T. N. Borsod Vármegye Törvény-székének egygyik Tagja, a' Méhes-Gazdáknak hasznokra Magyar nyelvre fordított, 's maga különös jegyzésével - is megnagyobbitott. Harmadik nyomtatás.

A' született Magyarok' számára egészen új, 's egyszer'smind a' tanulást különösen könnyebbitő mód szerént ki-dolgozott Rövid Német Grammatika, vagy is a' Német nyelvnek öt hónapok alatt való megértésére, azon való helyes beszéllésre, 's írásra vezető útmutatás. Készítette Husz

János Sámuel, ez előtt Gallitziában a' Stad-
lói egyesült Augustai és Helvétziai Vallást
tartó Gyülekezetnek Lelki-Pásztora, most
pedig Szepes Vármegyében a' Vágendrisz-
szelyi Királyi Bánya-Városban lévő Evan-
gelikusok' Gyülekezetének Prédikátora.

Mosis Kézy in Ill. Collegio Ref. S. Pa-
takiensi Physices et Chemiae Professoris,
et I. Comitatus Ungváriensis Tab. Judriae
Assessoris Opuscula Poetica. Accedunt
Orationes quaedam.

Österreichische Nationalbibliothek

